

Status for 2008

Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland

Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland. Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig. Læs mere på: www.skovognatur.dk/vejtylland

Endnu et år er gået, og vi har set tilbage og gjort status over 2008. I Skov- og Naturstyrelsen arbejder vi for at formidle natur og naturoplevelser til alle. Vi vil fortsat udvikle og tilbyde flere oplevelser samtidig med at vi skaber god, ny natur og passer godt på den eksisterende.

Her kan du læse om hvad vi nåede sidste år.

Os selv

Skov- og Naturstyrelsen har gennem en længere årrække været i forandring. De traditionelle skovdriftsopgaver afløses mere og mere af naturgenopretning og oplevelser til borgerne som hovedopgaver. Flere skovdistrikter er blevet langt sammen til større enheder og enhederne har skiftet navne. For at styrke udviklingen til løsning af de nye opgaver blev et antal skovarbejderstillinger på landsplan nedlagt i 2008. På Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland må vi derfor i starten af 2009 sige farvel til flere kollegaer.

Vildtforvaltning

Ved udgangen af 2008 blev minkkampagnen afsluttet. Kampagnen har kørt i to år og i løbet af 2009 vil erfaringerne blive indsamlet, og indgå i en handlingsplan for den fremtidige bekæmpelse. Handlingsplanen vil angive retningslinier og strategi for bekæmpelsen og indeholde konkrete anvisninger for hvordan vilde mink bekæmpes i praksis.

Med hensyn til hjortevildt, arbejdes der fortsat i Hjortevildtgruppen Vestjylland. Arbejdsgruppernes formål er at analysere og rådgive omkring forvaltningen af de lokale hjortebestande. Hvert år afholdes et offentligt møde, der også i 2008 var velbesøgt.

Bæverne

Bestanden af bævere vokser fortsat støt og er nu over 100 individer. Ved bævertællingen i april deltog over 80 personer i arbejdet med at tælle både morgen og aften i to dage. Efter en sammentælling af observationerne er det i alt blevet til 196 observationer af bævere, hvoraf de 70 var voksne og 15 unger fra 2007. Bestanden er ved udgangen af 2008 opgjort til 110 individer og antallet af dæmninger er oppe på 71. Der er fundet 28 aktive territorier, hvor der er etableret bæverbo.

I 2008 kom bæverne for første gang til Struer-området og Limfjorden. Der er desuden gjort nogle mærkelige fund af døde bævere, ved henholdsvis Fiil Sø og Skjern Å, hvor der ikke har været yderligere tegn på at bæveren er kommet til området, som bævergrav eller hytter.

Interessen for bæverne er stor. Der blev i 2008 afholdt 106 bæverture hvor i alt 2743 voksne og 842 børn deltog. Hvis man gerne vil opleve bæverne på egen hånd er der flere steder gode muligheder for at se dem og deres imponerende bygningsværker. Gode steder er Møllesøen, og Gl. landevej, hvor Hestbæk løber under vejen (Nær Øvejen). Her er der en flot, stor dæmning og et bæverbo tæt ved vejen, og bæverfamilien her er ikke genert, så der er gode muligheder for at se dem hvis man venter, stille og roligt ca. en halv time før solnedgang til en halv time efter solnedgang.

Jagt

Også i år blev betalingsjagter og kurser fordelt efter offentlig lodtrækning. Alle interesserede kunne tilmelde sig, hvorefter 50 pladser på haglbøssejagter, 140 pladser på riffeljagter og 40 jagtkursuspladser blev fordelt.

Der har flere gange været krybskytter på spil i Klosterheden Plantage i det forgangne år. Krybskytteri er meget uansvarligt og bliver taget alvorligt. I de fleste tilfælde skydes dyret om natten fra en bil, hvilket gør det svært at ramme dyret rigtigt. Hvis dyret kun såres, kan det løbe rundt meget længe før det dør. Derudover er der mange mennesker, der færdes i Klosterheden og har risiko for at blive ramt af en vildfarende kugle. På baggrund af episoderne, holdes der ekstra øje ude i terrænet, og vi vil gerne høre fra folk, der ser noget mistænkeligt.

Formidling og naturvejledning

Formidling af naturen er en af Skov- og Naturstyrelsens hovedopgaver, som der fortsat vil være endnu mere fokus på i de kommende år. I Vestjylland er arealerne velbesøgt, både ved arrangerede tur, større arrangementer og almindelige skovbesøg.

Der har i alt været 375 arrangementer, hvor over 14.000 børn og voksne har deltaget i stort og småt. Heraf over 3.000 på de i alt 88 naturbus-ture, der er meget populære. Der har været afholdt 78 offentlige ture i løbet af året og Naturskolen Kjærgaard Mølle har haft flere end 200 besøg af omkring 5.000 børn og 1.000 voksne i forbindelse med den daglige naturformidling. I år var der ca. 2000 deltagere på årets julemarked i Husby, der var et af de enkeltarrangementer der tiltrak flest mennesker.

Mere end 20.000 mennesker deltaget i diverse anmeldte arrangerede løb og skovture og ca. 3.000 har gjort brug af lejrpladser m.m. Hertil kommer alle de besøg som ikke bliver registeret nogen steder.

Også i 2008 deltog Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland i Danmarks naturfredningsforenings affaldskampagne. Det indsamlede affald blev denne gang omsat til en "skralde-slange" for at synliggøre affaldsproblemet i naturen. Vi vil gerne sætte fokus på, at man skal huske at rydde op efter sig og ikke smide affaldet i naturen. I skoven rydder vi jævnlige op, så der hober sig ikke affald op. Folk er generelt gode til at smide i skraldespandene ved vores mange faciliteter, og der indsamles årligt 10 tons affald fra skraldespandene. Der er dog stadig problemer med affald langs vejene, ofte smidt eller tabt fra bilerne.

I 2008 løb tre landsdækkende arrangementer fra Skov- og Naturstyrelsen af stablen. Den almindeligt kendte Skovens Dag var som vanligt velbesøgt med 1.300 deltagere i løbet af dagen, der denne gang blev afviklet i Husby Klitplantage. De øvrige arrangementer har haft til hensigt at tiltrække målgrupper, der normalt ikke benytter sig af Styrelsens populære tilbud. Styrelsen vil gerne formidle naturen for flere målgrupper, og arrangerede derfor "Naturnatten" og "Grå Picnic". Naturnatten omfattede "ulve, uhygge og genfærd" omkring bålet ved Vest Stadil Fjord, og de 20 deltagere fik en totaloplevelse af områdets historie og dyreliv på et tidspunkt, hvor de fleste normalt ikke opholder sig i naturen. Det gav en helt anderledes oplevelse. "Grå picnic" var målrettet de ældre, der ofte er gangbesværede og ikke har så mange muligheder for at komme rundt i naturen.

I årets løb arrangerer vi mange ture for ældre fra foreninger og institutioner. En landsdækkende event som Grå Picnic giver de ældre en oplevelse på dagen. Et andet vigtigt formål er at inspirere det personale, der til daglig har med de ældre at gøre, så mulighederne i naturen på vores arealer bliver mere synlige.

For gangbesværede og handicappede bliver der mere at glæde sig til i 2009 da en brintbil vil stå til rådighed i Klosterheden Plantage, så der er mulighed for at køre på skovvejene og få sig en oplevelse, uden at genere miljøet eller de øvrige brugere. Bilen vil blive indviet i foråret, og der vil herefter være mulighed for at booke den.

I 2009 er der flere landsdækkende arrangementer i støbeskeen. Bl.a. Store brændedag der afholdtes i januar. Ellers er der som vanligt UD PÅ TUR, hvor der i år blandt andet sættes fokus på en eksisterende facilitet hver måned. Konceptet hedder "Gå og forstå" og skal sætte fokus på de mange muligheder der er for at komme ud at bevæge sig og få nye oplevelser. Ikke bare dem der i forvejen trækker mange folk til. Turene varsles i dagspressen og på hjemmesiden.

På IT-området sker der også en del i 2009. Skov- og Naturstyrelsen får en ny hjemmeside, der er mere overskuelig og lettere tilgængelig for de mange daglige brugere. Det eksisterende Friluftskort og Naturnettet får desuden en tiltrængt ansigtsløftning og sammenlægges, set i lyset af at de nuværende systemer ikke længere er tidssvarende og har en del mangler. Hjemmesiden går i luften i marts og det nye integrerede Friluftskort og Naturnet bliver klar i løbet af sommeren 2009.

Friluftsliv, faciliteter og anlæg

I Vestjylland bruges friluftsfaciliteterne flittigt og der bruges mange kræfter på vedligeholdelse og drift. I et område hvor der er så mange besøgende, er det vigtigt at afveje både friluftslivets og naturens behov så der er plads til det hele.

De mange anlæg kræver vedligeholdelse og rengøring: toiletter, stier, skilte, p-pladser, lejrpladser, veje og så videre. I år har vi fokus på at få klarlagt hvilke friluftsfaciliteter der er mest populære og derfor skal prioriteres fremover. Nogle af vore faciliteter benyttes efterhånden i et mindre omfang og en mindre del af dem kan nedlægges, så kræfterne koncentrerer på dem brugerne benytter mest.

Faciliteter og muligheder for friluftsliv på vores arealer er mange:

Hundeskove, fri teltning, reservering af lejrpladser, ski-løjper når sneen tillader det, O-løbsbane, MTB-baner, og multisti.

Reserveringer af lejrpladser og ansøgning om brug af arealerne til aktiviteter kan ske via netbooking på hjemmesiden.

"Fri teltning". Der er mulighed for at slå telt op i Ølgryde. Tilbuddet er målrettet den "stille skov-vandrer" der, med mindre andet er aftalt, kan sætte telt op i maksimum to døgn.

I august blev O-løbsbanen i Femhøjesande indviet, hvor 60 faste poster er stillet op. Det kan være tidskrævende at skulle planlægge et løb, finde egnede steder for posterne, sætte dem op, løbe og tage posterne ned igen. Nu kan man downloade kortet direkte fra hjemmesiden, lægge en rute alt efter den ønskede sværhedsgrad og derefter komme direkte ud i skoven. Banen er etableret i samarbejde med Dansk Orienteringsforbund, og der er opsat poster på både privat og offentligt ejede arealer.

Områdets faciliteter og anlæg:

- 4 Naturlegepladser
- 98 P-pladser
- 189 Borde-bænkesæt
- 70 bænke
- 43 Toiletter
- 36 Bål/grillpladser
- 4 primitive lejrpladser
- 16 Shelters
- 5 Hundeskove
- 39 Vandreturstier
- 4 Cykelruter
- 3 Ridestier

I 2008 fik vi blandt andet renoveret naturlegepladsen i Femhøjesande, etableret fire nye primitive lejrpladser, en grillplads ved Tarp Bro og etableret hundeskov i Ølgryde Plantage. Der blev også etableret en "Multisti" i Hoverdal Plantage, den eneste af sin slags i Danmark. Her kan man undervejs på ruten finde tolv nummererede poster, og få mulighed for at teste sin viden og dermed en anden oplevelse end blot motion. Inden turen begyndes downloades spørgs-målene fra hjemmesiden, hvor også svarene kan findes.

Ved Møborg Grusgrav er en del af grusgravsprofilen blevet genoprettet. Her kan man se de mange jordaflejringer gennem tiden, og i bunden af graven er opsat en tavle, der fortæller om sandgraven og geologien.

Udeskole

Vi arbejder for at børn kommer mere ud i naturen og bliver fortrolige med den. Derfor fortsætter Skov- og Naturstyrelsen samarbejdet med VIA University College og blandt andet Lemvig Kommune og Hover/Torsted Friskole omkring Udeskoler. Det handler om at få endnu flere skolebørn regelmæssigt ud i naturen for at få undervisning i folkeskolens almindelige fag. Vi bidrager med arealer, indretning af disse, naturvejledning og hjælp og støtte til de involverede lærere.

Skovdyrkning

På skovdyrkningsområdet er der i 2008 blevet skovet 37.000 m³ træ heraf 8.000 m³ flis.

I foråret blev der sat 150.000 planter i jorden på 60 ha nykultur.

Heraf:

- 30.000 eg
- 11.000 bøg
- 19.000 skovfyr
- 20.000 douglas
- 47.000 lærk

Derudover blev der sået 200 kg bøg på ca. 10 ha.

Pyntegrønt, juletræer og biprodukter

Årets pyntegrøntsmængder er primært klippet af selvklipperfirmaer: 115 ton nobilis, 44 ton Nordmannsgran og 147 ton omorika og bjergfyr.

Derudover har vi selv klippet 10 ton til kirkegårde og firmaer. Det er blevet til 3300 juletræer.

Tagrør: Der er sidste år høstet ca. 2.800 traver (1 trave = 20 knipper) i Vest Stadil Fjord og Felsted Kog.

Øvrige biprodukter som produceres i mindre omfang:

- toppe og faskiner til sandflugtsdæmpning og vandløbsvedligeholdelse
- hjælmeplanter til sandflugtsdæmpning

Drift af øvrige naturarealer

Der har ikke været afbrænding af hedearealer i 2008 på grund af snevejrsidst i marts måned. Der har været foretaget manuel nedskæring af nåletræsopvækst på :

- Fladhøjheden
- Idom hede
- Dele af Kaj Munks hede
- Fuglsang hede
- Heden øst for Stråsøgård.

Derudover er der knust træopvækst og slået lyng på heden i Sækken, på Risbæk hede, Vind hede, Nr. Vosborg hede og lidt i Hoverdal hederne.

Den massive pileopvækst i Kirkedalen på Vind hede er blevet skåret ned og Egekrattet ved Fuglsang er ryddet for gran og er blevet ret flot.

Ved Fåremølle er vi begyndt at fælde contorta og lærk i græsningsskoven og der er kommet et nyt fårehegn ved Krageris bakke og kreaturhegn på Risbæk hede.

Skov- og Naturstyrelsen plejer desuden strandengene til gavn for engfuglene og afgræsser å-dalene i Klosterheden Plantage.

Der er blevet etableret en storfold ved Lystbæk. Folden er udlejet og i 2009 påbegyndes plejen af hede, eng og overdrevsarealerne med græssende kreaturer. Rydning af klitheden ved Nr. Lyngvig fyr er udliciteret til Hededanmark.

Fortidsminder

Gravhøjene i den mellemste del af Klosterheden plantage, i Ormstrup plantage og i dele af Stråsø og Fejsø plantager er blevet plejet og milepæle langs med vejene er blevet synliggjorte.

Døeshøjene er ryddet for træopvækst og Hospitalsbunkeren er blevet saneret.

Sandflugt

Sandet, der flytter sig ved vestkysten, er en del af den naturlige kystudvikling. Skov- og Naturstyrelsen dæmper sandflugten i de tilfælde, hvor væsentlige samfundsværdier er truede. I den forbindelse har der været meget fokus på tangerne nord og syd for Thorsminde, hvor der i samarbejde med de berørte kommuner og Kystdirektoratet flyttes klitter, hvor der er umiddelbare trafikale problemer på kystvejen. Skov- og Naturstyrelsen forsøger desuden at forebygge slid i de klitter hvor der er omfattende færdsel.

Hvert år afholdes der klitsyn i Lemvig og Holstebro kommuner.

Køb og salg

I 2008 solgte Skov- og Naturstyrelsen Lille Troldtoft, i Fejsø, og Sønder Fjandgård, ved Nissum Fjord. En del af Styrelsens bygninger forventes i øvrigt at blive nedrevet i løbet af 2009.

Større naturprojekter

Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland er involveret i forskellige større projekter. Det er blandt andet EU LIFE-engfugleprojektet, som vi er tovholdere på. Formålet med projektet er at forbedre levestederne for engfuglene på 4 nøglelokaliteter for ynglende engfugle i Danmark, herunder Harboøre Tange. Det koordinerende arbejde fortsætter i 2009, hvor der blandt andet skal arrangeres et internationalt seminar.

Derudover er der igangsat to projekter under den særlige vand- og naturindsats: Skærum Mølle/Lilleå projektet og Nissum Fjord projektet. Det førstnævnte projekt omfatter blandt andet genslyngning af Lilleåen, etablering af våde enge, faciliteter for publikum og ny skovrejsning ved Vemb.

Ved Nissum Fjord er der ryddet rørskov og efterfølgende etableret afgræsning for at genskabe standenge. På Gørding Dæmningen er en smal dyb grøft blevet omdannet til en bred lavvandet lo til glæde for vade- og vandfuglene. I 2009 vil arbejdet med at genskabe engene blive fortsat og der vil blive iværksat tiltag til forbedring af mulighederne for at se og opleve fuglelivet på de statsejede arealer omkring Nissum Fjord.

Øvrige opgaver i 2009

2009 byder på mange nye udfordringer. Vi har fokus på sundhed, natur og formidling som vil afspejle sig i mange af vores aktiviteter. Vores nye hjemmeside kommer efter planen op at køre i marts, så det bliver endnu lettere at finde os, naturen og tilbuddene online.

I Husby Klitplantage skal vi i gang med at rydde træerne på den store parabelklit for blandt andet at gøre den imponerende klit mere synlig.

Ved Nissum Fjord planlægges intensiveret pleje i form af både slåning og græsning. Herudover forventer vi at iværksætte forskellige formidlingstiltag.

Vi håber også på at overtagelsen af Nr. Lyngvig Fyr falder på plads, og at salget af sommerhusgrunde kan påbegyndes i 2009. Overdragelsen af Harboøre Tange fra Trafikministeriet er midlertidigt strandet på grund af administrative problemer.

Vi glæder os til at se jer i 2009!

Med venlig hilsen
Medarbejderne i Skov- og Naturstyrelsen, Vestjylland

Hvis du har kommentarer,
spørgsmål eller forslag er du
meget velkommen til at skrive
til os på adressen:

vestjylland@sns.dk